

NAAM SCHOOL + logo

Leerlijn begrijpend lezen

	Doelen:	Acties	Evaluatie	Bijsturing
Jongste kleuters	<p>STRATEGIEËN</p> <p>De leerlingen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen</p> <p>De leerlingen ontwikkelen een luisterhouding.</p> <p>De leerlingen kunnen nadenken over het verhaal (waarover zou het verhaal gaan, over wie gaat het verhaal, hoe zou het verder lopen, navertellen, naspelen...)</p> <p>TRANSFER:</p> <p>De leerlingen maken de transfer tussen een boek en andere <u>leergebieden</u> door aan de slag te gaan met de inhoud van het boek.</p> <p>De leerlingen maken de <u>transfer naar de brede socio-culturele context</u>.</p> <p>LEESMOTIVATIE en FUNCTIONALITEIT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elke klas bouwt dagelijkse voorleesmomenten in: zowel voorlezen om samen te <u>genieten</u> als voorlezen om <u>verhaalbegrip te vergroten</u> en <u>woordenschat</u> uit te breiden. • Zowel <u>zuiver voorlezen</u> als <u>hardopdenkend voorlezen (modeling van alle strategieën</u>. Bv. vragen stellen: stel luidop denkontwikkende vragen en geef zelf het antwoord erop) als <u>interactief voorlezen (strategieën toepassen</u>, vb. <u>vragen stellen</u>: je stelt open vragen die doe-interacties stimuleren..) • Per thema wordt een boekenhoek opgemaakt. Deze boeken mogen de leerlingen actief gebruiken. • Per thema komt min één prentenboek aan bod dat verwerkt wordt in de hoeken, vb. woordenschat verwerken via memory, hoeken verrijkt met inhoud van het boek, sensorisch werken rond het boek (zand, zoektafel, spiegels,...) ... • Via denkontwikkende vragen (in groep of bij voorbereiding of verwerking) de transfer maken voorbeelden van thuis. • Boeken of materialen rond het thema mogen meegebracht worden van thuis. • Af en toe doet men een gerichte activiteit met ouders rond een boek (voorlezen, prent meegeven en er iets rond vragen,...) 	<p>In LVS evalueren van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interesses - Woordenschat - Luistervaardigheden 	<p>Afspraken over aanpak in verhoogde zorg of uitbreiding zorg over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interesses uitbreiden - woordenschat verruimen - luistervaardigheden stimuleren

	<p>De leerlingen maken kennis met de <u>diversiteit van soorten</u> boeken (prentenboek, boek met tekst, grote boeken, kleine kartonboeken, dikke en dunne, boeken met flappen, muziek, foto's....) en <u>thema's</u>.</p> <p>INTERACTIE: De leerlingen gaan over een boek/boeken in interactie met de <u>leerkracht</u> en met <u>elkaar</u>.</p> <p>Leerlingen uit kwetsbare thuissituaties (leerlingen die weinig (Nederlands) spreken, leerlingen met andere risicofactoren) krijgen <u>extra interactiekansen</u>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht voorziet een <u>divers aanbod</u> door de boekenhoek aan te vullen met boeken uit de bib (aandacht voor spiegels en ramen, ook meertalig aanbod mag niet ontbreken) • De leerlingen gaan <u>minimaal 1 keer</u> op <u>bibliotheekbezoek</u> om het divers aanbod te leren kennen. • De leerkracht organiseert regelmatig activiteiten om actief boeken te <u>verkennen</u>: boekendans, boeken inpakken,.. • De leerkracht varieert tussen het <u>zelf kiezen</u> van het boek dat wordt voorgelezen of de <u>kinderen laten kiezen</u> uit het aanbod. Boeken van thuis zijn regelmatig welkom. • De leerkracht voorziet <u>diverse manieren</u> om voor te lezen: kamishibai, digibord, verteltafel,.. • Doelgerichte activiteiten in de kring of in kleine groep waarbij leerlingen met elkaar en met de leerkracht in interactie gaan over boeken en teksten via interactief voorlezen, voorspellen en verwerkingsopdrachten (zie boven). • <u>Verhoogde zorg</u>: extra interacties voor leerlingen met risicofactoren (bv. boek voorafgaand al eens voorlezen, woordenschat van het boek verwerken in een hoek door samen te spelen,...) + complexere vragen en verwerkingsopdrachten voor cognitief sterke leerlingen. 		
Oudste kleuters	<p>ALLES IDEM JONGSTE KLEUTERS, met aanvullingen:</p> <p>STRATEGIEËN De leerlingen <u>maken kennis met alle leesstrategieën</u> en worden zich bewust</p>	<p>Alles idem jongste kleuters</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directe instructie rond de enkele <u>leesstrategieën</u> (bv. <u>verbinden, voorspellen, samenvatten</u>) en leren kennen van pictogrammen die de leesstrategieën visualiseren. 	LVS Idem jongste kleuters + boekenvoorkeur + eerste evaluatie luisterstrategieën	Afspraken over aanpak in verhoogde zorg of uitbreiding zorg over:

	<p>van de strategieën verbinden, voorspellen, samenvatten.</p> <p>TRANSFER De leerlingen leren het verschil tussen <u>fictieve en informatieve boeken</u>.</p> <p>Zo veel mogelijk <u>gezinnen</u> zijn op de hoogte van (en maken gebruik van) het diverse aanbod van de bibliotheek.</p> <p>LEESMOTIVATIE en FUNCTIONALITEIT De leerlingen leren zich <u>oriënteren</u> in een boek (een boek wordt van voor naar achter gelezen, leren verschil tussen informatieve boeken en fictie, ...)</p> <p>De leerlingen leren verwoorden waarom ze een boek <u>leuk</u> vinden.</p> <p>De leerlingen verkennen verder de <u>diversiteit</u> van boeken en herkennen zich erin.</p> <p>INTERACTIE De leerlingen gaan in <u>interactie met elkaar</u> over boeken, de inhoud, de thema's...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens hardopdenkend voorlezen de strategieën modellen + expliciet verwoorden wat je doet + linken aan de pictogrammen. Tijdens interactief voorlezen de vragen linken aan de pictogrammen. • Mindmaps maken (of variatie met andere werkvormen) • Ouders uitnodigen om te participeren aan het bibliotheekbezoek van kleuters • <u>De ouders</u> worden geïnformeerd over het aanbod van de diversiteit van boeken en het belang van (voor)lezen (met specifieke aandacht voor kwetsbare ouders, of die niet spontaan zelf in de bib zouden komen). • Bibliotheekbezoek (... x) om een favoriet boek te leren kiezen • Luisterhoek in de klas (scannen van QR-codes) • Activiteiten om een eerste genres te leren kennen (grappig, mooi, je leert er iets van, ...) • Minimaal 1x per jaar aan de slag gaan met een anderstalig boek met de klas. Regelmatig anderstalige boeken voorzien in de klas en waar mogelijk laten voorlezen door ouders. • Gerichte activiteiten naar boekverwerking in de hoeken of tijdens begeleide activiteiten. • Voorlezen door oudere leerlingen. 	<p>door observatie van de leerkracht + luistervaardigheid door Koala (3K) + screening: kleuters fit voor lezen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interesses en boekvoorkeur uitbreiden - woordenschat verruimen - luistervaardigheden stimuleren - ...
--	---	---	---	--

1 ^{ste} leerjaar	<p>STRATEGIEËN De leerlingen <u>maken kennis</u> met 3 leesstrategieën (vb. verbinden, voorspellen, samenvatten) en de betreffende pictogrammen <u>bij het zelf lezen</u> van een tekst of boek.</p> <p>TRANSFER De leerlingen maken de transfer tussen thema 's in de klas en literatuur.</p> <p>De ouders worden meegenomen in het belang en fijne van samen lezen.</p> <p>De ouders leren de diversiteit van boeken kennen en leren de weg naar de leesboeken van de bib kennen.</p> <p>LEESMOTIVATIE EN FUNCTIONALITEIT De leerlingen zijn enthousiast omtrent zelf lezen en voorlezen.</p> <p>INTERACTIE</p>	<p>Alles idem kleuters. (LPD: 6-9 leesstrategieën op initiatief van en met hulp van de leraar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toepassen van de strategieën, met de bijbehorende pictogrammen bij het zelf lezen van een tekst • Boekenhoek uitbreiden door boeken van de bib (zowel fictie als non-fictie) rond de WO-thema's, knutselen, turnen,... • Transfer naar thuis: belang van (voor)lezen onderstrepen, meertalig voorlezen, 'motiverend lees-huiswerk' (vb. spelletje met woorden uit de methode) + boekjes voor kinderen die thuis willen lezen. • Verschillende leesmotiverende activiteiten met in het achterhoofd: boeken als ramen en spiegels. • Tijdens WO de leerlingen triggeren om het boekenaanbod te verkennen, door er boeken voor te stellen • De leerkracht voorziet een <u>aantrekkelijk</u> aanbod van eerste lezersboeken (verschillende genres en niveaus) • Samen lezen met oudere leerlingen. • De leerkracht blijft (dagelijks) voorlezen • Nog voornamelijk over de voorleesboeken. • Zeer gestructureerde interactie tussen de leerlingen voorzien over de eerste lezersboeken. 	Idem kleuters	Idem kleuters
2 ^{de} leerjaar	<p>STRATEGIEËN De leerlingen maken verder kennis met de leesstrategieën verbinden, voorspellen en samenvatten bij het zelfstandig lezen.</p>	<p>Idem jongere jaren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen worden gecoacht om tijdens kwartierlezen de leesstrategieën verbinden, voorspellen, samenvatten toe te passen, met gebruik van de 3 pictogrammen. 	Idem + evaluatie hoe ze zelfstandig lezen aanpakken	Idem + besluit of leerlingen in groep stil lezen of begeleid lezen komen

	<p>De leerlingen leren de leesstrategieën afleiden, visualiseren en vragen stellen kennen.</p> <p>TRANSFER De leerlingen maken een eerste transfer van het WO-thema naar literatuur.</p> <p>LEESMOTIVATIE EN FUNCTIONALITEIT</p> <p>INTERACTIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Directe instructie rond de leesstrategieën afleiden, visualiseren, vragen stellen en kennismaken met de 3 extra pictogrammen hierbij. • Toepassing van de pictogrammen van de strategieën tijdens andere lessen • Voor verwerking van de inhoud van Nederlands wordt regelmatig gebruik gemaakt van een tekst uit het WO-thema (en omgekeerd). • Leerlingen mogen voor kwartierlezen vrij hun boek kiezen, maar worden hierbij ook gecoacht door de leerkracht. • Regelmatig voorlezen • Er wordt tijd voorzien om in interactie te gaan over de boeken die gelezen worden tijdens kwartierlezen. (nog voornamelijk onder begeleiding van de leerkracht) 		
Middenbouw	<p>STRATEGIEËN De leerlingen passen de leesstrategieën toe via <u>verwijzing naar alle pictogrammen</u></p> <p>TRANSFER De leerlingen gebruiken de leesstrategieën tijdens WO- en andere teksten.</p> <p>De leerlingen maken de transfer tussen het WO-thema en het boekenaanbod.</p>	<p>Idem jongere jaren LPD Leesstrategieën (9-12): met hulp van de leraar de leesstrategieën steeds strategischer inzetten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directe instructie rond de herstelstrategieën en de pictogrammen hierbij. • De leerkracht begeleidt de leerlingen om een eerste boekbespreking te maken in functie van de toepassing van de strategieën. • Coaching om de strategieën tijdens leesopdrachten (zowel in de taallessen als in andere lessen) toe te passen • Leerlingen motiveren elkaar om bepaalde boeken te lezen (strategie samenvatten + interactie + leesmotivatie) 	Portfolio met leesmotivatie en strategieën	Afspraken op verhoogde zorg of uitbreiding zorg rond leesmotivatie, interesses, leesstrategieën

	<p>De ouders zijn op de hoogte van de zoekfuncties van de bibliotheek, zodat ze toegang hebben tot het brede aanbod.</p> <p>LEESMOTIVATIE EN FUNCTIONALITEIT</p> <p>INTERACTIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leren gebruik maken van boekenzoeker.be om een genre, soort,... te vinden in het ruime aanbod van de bib. (in de klas + samen met ouders) • Kennismaking met diverse genres en soorten boeken (zie boven, boekenzoeker.be) • Regelmatig voorlezen • Er wordt tijd voorzien om in interactie te gaan over de boeken die gelezen worden tijdens kwartierlezen. (leerlingen onder elkaar) 		
Bovenbouw	<p>STRATEGIEËN De leerlingen <u>passen de lees- en herstelstrategieën zelfstandig toe.</u></p> <p>TRANSFER De leerlingen maken de transfer tussen fictie en non-fictie.</p> <p>LEESMOTIVATIE EN FUNCTIONALITEIT De leerlingen onderkennen het persoonlijk en maatschappelijk belang van geletterdheid.</p> <p>INTERACTIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Boekbesprekingen met inbedding van de leesstrategieën • Coachende houding van de leerkracht om de leesstrategieën verder toe te passen bij spontane leesopdrachten. • Doelgerichte activiteiten waarbij de leerlingen de relatie maken tussen fictie en non-fictie • Samen lezen, voorlezen en bibliotheekbezoek met jongere leerlingen • Leren gebruik maken van boekenzoeker.be • Activiteiten rond persoonlijk en maatschappelijk belang van geletterdheid ingebed in het portfolio. • Regelmatig voorlezen • (voor)Leesactiviteiten in de ruime buurt 	<p>Leesportfolio</p> <p>Evaluatie en screening of ze zelfstandig de lees- en herstelstrategieën toepassen</p>	<p>Afspraken op verhoogde zorg of uitbreiding zorg rond leesmotivatie, interesses, leesstrategieën</p>

Algemene acties van de school om de leesmotivatie hoog te houden: De school doet mee aan de acties van iedereen leest (voorleesweek, gedichtenweek, jeugdboekenmaand) + week van de meertaligheid + nodigt acteurs uit in de school scholen uitnodigen.

Leerlijn begrijpend lezen. Concreet voorbeeld uitgewerkt in Priornas Geef me de 5! (ter inspiratie voor het ontwerp van een eigen leerlijn te gebruiken)

Bronnen:

- Sleutels voor effectieve begrijpend leesdidactiek
- Placemat begrijpend lezen en luisteren
- Brochure beste boekenjuf en -meester
- mini-lesles van LIST om kwartierlezen te verdiepen (meer interactie, strategieën toepassen,...)
- originele boekbesprekingen